

(جایگاه و نقش شهرهای کوچک در توسعه منطقه ای مطالعه موردی : شهر اشترینان)

علی محجوبی^{۱*}، مجید شمس^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری دانشگاه آزاد واحد بروجرد
۲ استاد تمام دانشگاه آزاد واحد بروجرد ، Fazelman362@yahoo.com

چکیده

محققان بر این باورند که توسعه و تقویت کانون های کوچک شهری می تواند زمینه بهبود کیفیت زندگی و توسعه نواحی روستایی پیرامون را در ابعاد مختلف فراهم کند . یکی از راهبردهای مهمی که در نیم قرن اخیر برای مقابله با عدم تعادل منطقه ای ناشی از رشد فزاینده شهرهای بزرگ مورد توجه قرار گرفته است، تقویت شهرهای کوچک و میانی در نظام شبکه شهری است . در ایران نیز در سال های اخیر بررسی و تحلیل نقش و عملکرد شهرهای کوچک و میانی در توسعه منطقه ای مورد توجه جغرافیدان قرار گرفته و مطالعات متعددی در رابطه با این موضوع انجام گرفته است. هدف از پژوهش حاضر بررسی جایگاه و نقش شهر اشترینان به عنوان شهر کوچک با توجه موقعیت جغرافیایی و حوزه نفوذش در منطقه مورد مطالعه است. روش تحقیق در پایان نامه حاضر بر اساس هدف « کاربردی - توسعه ای » و براساس ماهیت از نوع «توصیفی- تحلیلی» و از نظر زمانی مقطعی می باشد و از روش های کمی مدل رتبه اندازه و همچنین از آزمون های آماری ناپارامتریک دو جمله ای و همچنین آزمون پارامتریک تی تک نمونه ای استفاده شده است.

واژه های کلیدی: منطقه، توسعه منطقه ای، شهر کوچک، استان لرستان، شهر اشترینان

۱- مقدمه (B Nazanin 14pt پررنگ)

تراکم جمعیت در شهرها به خصوص در شهرهای کشورهای در حال توسعه، نگران کننده است و موجبات ناپایداری محیط را فراهم می آورد (موسوی و دیگران، ۱۳۹۳: ۸۵) یکی از موضوعات مهمی که در سال های اخیر مورد توجه جغرافیدانان ایران بوده است بررسی و تحلیل نقش و عملکرد شهرهای کوچک و میانی در توسعه منطقه ای بوده است. اما، در تحقیقات اندکی موضوع تبدیل روستا به شهر و بازتاب های فضایی آن در نظام شبکه شهری و توسعه منطقه ای مورد توجه قرار گرفته است. در کشور ما نیز این رشد شتابان جمعیت شهرنشین به وضوح قابل مشاهده است به طوری که میزان شهرنشینی کشور از رقم ۳۱/۴ درصد سال ۱۳۳۵ به رقم ۷۱/۴ درصد ر سال ۱۳۹۰ رسیده است. از عوامل عمده رشد درصد شهرنشینی در این مدت می توان به نرخ رشد طبیعی جمعیت در شهرها، مهاجرت از روستا به شهر، اسکان و تمرکز عشایر در شهرهای نوین، و تبدیل روستا به شهر در جریان افزایش جمعیت روستاهای بزرگ و رسیدن آن به آستانه جمعیتی شهر، استحاله آبادی های اطراف شهرهای بزرگ و نیز بازتعریف شهر در تقسیمات کشوری اشاره کرد (نفیسی فرد، ۱۳۹۰: ۴۹) توزیع فضایی جمعیت در کشورهای جهان به خصوص در کشورهای در حال توسعه، عدم تعادل در شبکه ی استقرار جمعیت و بهره برداری از منابع سرزمین را نشان می دهد. در دهه های اخیر این عدم تعادل شدت بیش تری یافته است و کشورهای مختلف هر یک به فراخور حال خود راه حل هایی در جهت رفع آن برگزیده اند و به دنبال خطوطی برای توسعه ی آتی خود هستند. اما آنچه